

Úrazovost dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních v období 1. září 2009 až 31. března 2010

Předkládané souhrnné údaje o úrazovosti dětí, žáků a studentů, k nimž došlo při vzdělávání a s ním přímo souvisejících činnostech a při poskytování školských služeb, jsou zpracovány za období od 1. září 2009 do 31. března 2010. Do souboru dat k analýze jsou zařazeny pouze ty úrazy, o kterých byl vyhotoven záznam¹.

V hodnoceném období bylo krajským inspektorátům ČŠI doručeno 18 026 záznamů o úrazech. Je to o 1 329 méně (o 6,9 %) než ve stejném časovém úseku předchozího školního roku. Ve vztahu k celkovému počtu dětí, žáků a studentů, zapsaných ke vzdělávání ve školním roce 2009/2010 ve všech druhích škol, má kvalifikovaný odhad ročního indexu takto sledované úrazovosti (tj. počet úrazů na 100 osob) hodnotu 1,63, což by bylo o 0,20 méně, než v roce 2008/2009. Uvedená porovnání tak potvrzují trend mírného poklesu úrazovosti, zjištěného již v roce 2008/2009.

Ze statistického zpracování údajů v doručených záznamech vyplývá, že v absolutních hodnotách došlo k nejvyššímu počtu úrazů v základních školách – 11 447 (tj. 63,5 %), nejméně úrazů připadá na vyšší odborné školy – 84 (0,5 %). V mateřských školách se stalo 413 úrazů (2,3 %), ve středních školách 5 675 (31,5 %). V ostatních školách a školských zařízeních je zaznamenáno 407 úrazů (2,3 %). Objektivnějším ukazatelem je již uvedený roční index úrazovosti, jehož vývoj v pěti letech od nabytí účinnosti vyhlášky č. 64/2005 Sb., ukazují údaje v následující tabulce 1.

Tabulka 1 Trendy vývoje úrazovosti ve školách v letech 2005/2006 - 2009/2010

Druh školy	Hodnota indexu úrazovosti					Očekávaný rozdíl v letech 2008/2009 a 2009/2010
	2005/2006	2006/2007	2007/2008	2008/2009	2009/2010*	
Mateřské školy	0,21	0,22	0,23	0,23	0,23	0,00
Základní školy	2,47	2,47	2,65	2,52	2,47	-0,05
Střední školy	1,69	1,50	1,65	1,63	1,69	+0,06
Vyšší odborné školy	0,19	0,68	0,97	0,71	0,50	-0,21

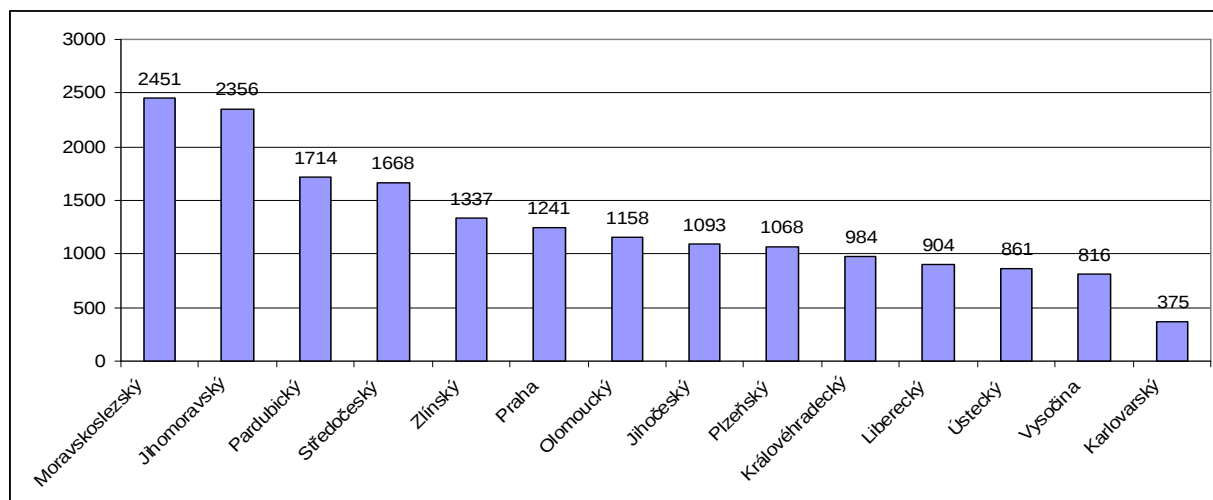
* Údaje ve školním roce 2009/2010 jsou kvalifikovaným odhadem celkového ročního indexu úrazovosti ve školách jednotlivých stupňů vzdělávání z hodnot zjištěných za období 1. září 2009 až 31. března 2010.

Přepočítané indexy naznačují, že nejvyšší pokles úrazovosti ke konci školního roku 2009/2010 se očekává ve vyšších odborných školách a v základních školách. Naopak ve středních školách by mohlo dojít k mírnému nárůstu.

Nejvyšší počet úrazů v absolutních hodnotách byl zaznamenán v Moravskoslezském kraji a v kraji Jihomoravském, naopak nejméně úrazů bylo v Karlovarském kraji (viz graf 1). Vývoj indexu úrazovosti v krajích, který je vždy vypočítáván ve vztahu k celkovým počtům vzdělávané populace v jednotlivých krajích a ČŠI ho pravidelně zveřejňuje ve svých výročních zprávách za školní rok, bude vyhodnocen až s uzavřením evidence úrazů za aktuální školní rok k 31. srpnu 2010.

¹ Podrobněji o povinnosti vyhotovit záznam viz § 2, vyhlášky č. 64/2005 Sb., o evidenci úrazů dětí, žáků a studentů, ve znění pozdějších předpisů.

Graf 1 Počty úrazů ve školách jednotlivých krajů v období 1. září 2009 až 31. března 2010

Podrobnější analýza získaných údajů ukazuje, že úrazovost chlapců byla v hodnoceném období vyšší než dívek – 54 % proti 46 %. Během dne bylo kritické období výskytu úrazů mezi 10. a 12. hodinou. V této době se stalo 31,8 % všech úrazů, na které byl vyhotoven záznam. Nejkritičtější dnem v týdnu bylo, podobně jako v předcházejícím roce, úterý, na které připadlo 22,2 % všech úrazů. Podíl úrazů v jednotlivých pracovních dnech v týdnu, mimo pátku, se však oproti předcházejícím letům vyrovnává. Nejrizikovějším měsícem byl říjen – 17,7 % úrazů. V předcházejícím školním roce to byl březen, na který tehdy připadlo 12,8 % ze všech úrazů se záznamem. S odhlédnutím od počtu úrazů, které spadají do školní úrazovosti i v prázdninových měsících, bývá nejbezpečnější, podobně jako v předcházejících školních letech 2005/2006-2008/2009, měsíc červen. Ve sledovaném školním roce vzrostla úrazovost především v lednu v důsledku úrazů, které si žáci přivodili při pobytu na lyžařském výcviku.

Z hlediska činností spojených se vzděláváním a poskytováním školských služeb se nejvíce úrazů (52,3 %) stalo v hodinách tělesné výchovy (meziroční zvýšení o 1,5 %). O přestávkách si žáci přivodili 22,7 % úrazů. Nejčastější poraněnou částí těla byly končetiny, v téměř 80 % všech úrazů, přitom poranění ruky (49,2 % případů) bylo častější, než poranění nohy (29,8 %). Tyto údaje se téměř neliší od zjištění v předcházejícím školním roce.

Jako nejčastější příčinu úrazu školy uváděly nešťastnou náhodu – 9 047 případů (50,2 %). Nekázeň žáků měla za následek 5 785 úrazů (32,1 %). Posuzování příčin úrazů se však v jednotlivých krajích značně liší. Např. v Moravskoslezském kraji vyhodnotilo vedení škol nekázeň poraněných žáků jako příčinu 83,6 % všech úrazů a nešťastnou náhodu pouze v 0,01 % případů, naopak v Jihomoravském kraji si podle údajů v záznamech žáci přivodili nekázní 0,02 % úrazů a nešťastná náhoda způsobila 92,1 % všech úrazů v kraji.

Přijímaná opatření a prevence byly nejčastěji směřovány do oblasti výchovy (82,1 %). Využití kombinace výchovných a organizačně-technických opatření bylo zastoupeno 6,2 % a pouze organizačně-technických 1,2 %. Ve zbývajících 10,5 % případů nebyla přijata žádná opatření.

Přestože výsledky úrazovosti popisují pouze část školního roku 2009/2010, je možné usuzovat na pokračující tendenci poklesu, a zřejmě i na vyšší účinnost přijímaných opatření.

Předkládá: Vladimír Šecl
Zpracoval: Jiří Bartoš
Dne: 22. dubna 2010